

מרכז המידע למודיעין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ איראן בוחרת מג'לס חדש.
- ✓ בעקבות הצהרת המנהיג בפגישה עם מדעני גרעין: נמשך השיח בנוגע להיבטים ההלכתיים של פיתוח נשק גרעיני.
- ✓ תמיכת אסמאעיל הניה במתנגדי המשטר הסורי מעוררת ביקורת באיראן.
- ✓ גאוות האיראנים מול מבוכת המשטר: תגובות לזכיית "פרידה" באוסקר.
- ✓ תמונות השבוע: תעמולת בחירות בטהראן.

עיקרי דברים:

איראן בוחרת מג'לס חדש

הבחירות למג'לס התשיעי יתקיימו ביום שישי הקרוב (2 מרץ). על-פי נתונים, שהתפרסמו בשבוע שעבר על-ידי משרד הפנים, יוכלו למעלה מ-48 מיליון בעלי זכות בחירה להצביע ב-47,665 קלפיות ב-31 מחוזות ברחבי המדינה הנחלקים ל-1,000 אזורי בחירה. ב-1,395 מהקלפיות הממוקמות ב-14 מחוזות תתקיים הצבעה ממוחשבת באופן חלקי.

בבחירות למג'לס מתמודדים למעלה מ-3,200 מועמדים (בהם כ-430 נשים), שאושרו על-ידי משרד הפנים ומועצת שומרי החוקה מתוך קרוב ל-5,400 מועמדים שנרשמו

לבחירות. כל רשימות המתמודדים מזוהות עם הימין השמרני. מועמדי הזרם המרכזי במחנה השמרני-מסורתי מתמודדים מטעם חזית האצולגראיאן המאוחדת, קואליציה של מספר ארגונים שמרנים הנתמכת על-ידי שני אנשי דת שמרנים בכירים: איתאללה מחמד רזא מהדוי-כני, יו"ר מועצת המומחים; ואיתאללה מחמד יזדי, מזכיר אגודת המרצים של המכללות הדתיות בעיר קום. מועמדי האגף הימני-רדיקלי מתמודדים במסגרת חזית העמידה האיתנה הנתמכת על-ידי איש הדת הרדיקלי, איתאללה מחמד-תקי מצבאח-יזדי. מועמדים המזוהים עם תומכי הנשיא אחמדינז'אד מתמודדים בבחירות באופן עצמאי ובלתי מאורגן בשל הלחצים הפוליטיים מצד הממסד הדתי-שמרני כנגד "הזרם הסוטה". כמה מועמדים המזוהים עם מבקרי הנשיא אחמדינז'אד, ובראשם חבר המג'לס עלי מטהרי, שנחקו מרשימת חזית האצולגראיאן המאוחדת, מתמודדים בבחירות במסגרת רשימת קול העם. בנוסף מתמודדים בבחירות באופן עצמאי מספר מועמדים המגדירים עצמם כרפורמיסטיים אך משתייכים למעשה למרכז הפוליטי.

האופוזיציה הרפורמיסטית שבה וקראה השבוע לאזרחי איראן להחרים את הבחירות. בהודעה מיוחדת מטעם "המועצה לתיאום הדרך הירוקה לתקווה", ארגון הגג של הארגונים הרפורמיסטיים, נקראו האזרחים להישאר בבתיהם ביום הבחירות לאות הזדהות עם מנהיגי האופוזיציה הרפורמיסטית הנמצאים במעצר.

האתר דיגרבאן דיווח השבוע, כי צעירים המזוהים עם תומכי הנשיא אחמדינז'אד הצהירו, אף הם, בימים האחרונים, כי אין בכוונתם להשתתף בבחירות על רקע פעילות הממסד הדתי-שמרני בחודשים האחרונים כנגד הנשיא ומקורביו.

לקראת הבחירות שבו בכירי המשטר והדגישו את חשיבות ההצבעה בבחירות. איש הדת השמרני הבכיר, איתאללה נאצר מכארם-שיראזי, הכריז, כי השתתפות בבחירות היא חובה דתית. במקביל התפרסמו פסקי הלכה, שהוציא המנהיג העליון בעבר בנוגע לחובת השתתפות בבחירות. בכירים בחזית האצולגראיאן המאוחדת העריכו השבוע על בסיס סקרי דעת קהל, שנערכו לאחרונה, כי שיעור ההצבעה בבחירות יהיה מעל 60%.

שבועון משמרות המהפכה צבחי-י צאדק קרא השבוע להצביע עבור מועמדים הנאמנים לערכי המהפכה ולמטרות הרפובליקה האסלאמית, מחויבים לתפישת שלטון חכם ההלכה ולמאבק נגד ארצות-הברית וישראל ומתנגדים לזרם ההסתה [כינוי לאופוזיציה הרפורמיסטית] ולזרם הסוטה.

בעקבות הצהרת המנהיג בפגישה עם מדעני גרעין: נמשך השיח בנוגע להיבטים ההלכתיים של פיתוח נשק גרעיני

במאמר, שהתפרסם השבוע באתר הרשמי של המנהיג העליון וגם באתר תאבנאכ, פורטו הסיבות ההלכתיות האוסרות על פיתוח נשק גרעיני. המאמר נכתב על-ידי חג'ת אל-אסלאם אחמד מבלעי, המשמש כיו"ר המרכז למחקרים של אגודת הקירוב בין האסכולות האסלאמיות בעיר קום. המאמר התפרסם בעקבות דברי המנהיג העליון, איתאללה עלי ח'אמנהאי, בפגישה שקיים בשבוע שעבר עם מדעני גרעין במהלכה שב והדגיש, כי איראן אינה חותרת לנשק גרעיני וכי הצטיידות ושימוש בנשק כזה אסורים מבחינה הלכתית-אסלאמית.

מבלעי טוען, כי פסיקת המנהיג העליון האוסרת על פיתוח נשק גרעיני מבוססת על שלושה עקרונות מרכזיים המופיעים בקוראן. העיקרון הראשון הוא עקרון ה"נטל" הקובע, כי אף אדם אינו צריך לשאת את נטל מעשיו של אדם אחר ולסבול כתוצאה מהשלכות מעשיו. השימוש בנשק גרעיני עומד בסתירה לעקרון זה, כיוון שהוא גורם לפגיעה חמורה בקבוצה נרחבת של בני-אדם ואף משפיע על הדורות הבאים.

עקרון שני קובע, כי יש להימנע ממהלך, שיש בו כדי להוביל בסופו של דבר לביצוע מעשה בלתי-מוסרי. מחקרים אסטרטגיים מצביעים על כך, שהצטיידות בנשק גרעיני עלולה להוביל בסופו של דבר לשימוש בנשק זה ולמלחמה, שבמהלכה יתבצעו מעשים בלתי-מוסריים. פיתוח נשק גרעיני אסור, לפיכך, בהתאם לעקרון זה.

עקרון שלישי הוא עקרון ה"חטא" הקובע, כי אם ביצוע מעשה מסוים מביא לידי חטא, שחומרתו גדולה מהתועלת הכרוכה בו, הרי שהוא אסור. פיתוח נשק גרעיני אסור מכיוון שהשימוש בו הוא בבחינת חטא, שחומרתו עולה על יתרונות פיתוחו.

במאמר נוסף, שהתפרסם באתר המנהיג העליון, נטען, כי ההלכה האסלאמית מתירה באופן עקרוני להחזיק בנשק המגביר את עוצמת בעליו וזורע פחד בקרב אויב המחזיק בנשק דומה לצרכי הרתעה. הדבר מותנה, עם זאת, בכך שמחיר השגתו אינו עולה על התועלת הצפויה ממנו בהיבטי עוצמת בעליו או הפחד שהוא גורם בקרב האויב. צפון-קוריאה ופקיסטאן, למשל, מחזיקות בנשק גרעיני, אך הוא גורם דווקא להחלשתן ולא לחיזוק עוצמתן, נטען במאמר. השימוש בנשק זה אסור בכל מקרה, נכתב במאמר.

פרסום שני מאמרים אלה מהווה ביטוי נוסף לשיח הדתי המתנהל בשנים האחרונות באיראן בנוגע להיבטים התיאולוגיים של פיתוח ושימוש בנשק גרעיני. בכירים איראנים טענו במספר הזדמנויות, כי המנהיג העליון הוציא בעבר פסק הלכה (שמעולם לא פורסם) האוסר על פיתוח נשק גרעיני. גם איש הדת הרפורמיסטי הבכיר, איתאללה חסין-עלי מנתט'רי, פרסם טרם מותו פסק הלכה האוסר על פיתוח נשק גרעיני ועל השימוש בו.

אנשי דת המזוהים עם האגף הימני-רדיקלי, לעומת זאת, הצדיקו באופן עקיף פיתוח נשק גרעיני. איתאללה מחמד תקי מצבאח-יזדי קבע בספר הגות תיאולוגי-פוליטי, שהתפרסם בשנת 2005, כי על איראן לייצר באופן עצמאי "אמצעי לחימה מיוחד ומסוג מסוים" הקיים בידי מדינות אחרות. גם אחד מתלמידיו של מצבאח-יזדי, איש הדת מחסן ע'רויאן, צוטט בפברואר 2006 באומרו, כי בשעה שכל העולם מצויד בנשק גרעיני, ראוי שייעשה שימוש בנשק זה בעת התמודדות עם יריב השווה מבחינת עוצמתו הצבאית.

תמיכת אסמאעיל הניה במתנגדי המשטר הסורי מעוררת ביקורת באיראן

הצהרת התמיכה של ראש ממשלת החמאס ברצועה, אסמאעיל הניה, במתנגדי הנשיא אסד "הנלחמים על חירותם ועל זכויותיהם הגזולות" עוררה השבוע ביקורת חריפה באיראן.

האתר עצר-י איראן הגדיר את תמיכת חמאס במתנגדי הנשיא הסורי כ"טעות היסטורית". במאמר פרשנות נטען, כי המנהיגים הפלסטינים לא למדו את הלקח מטעויות העבר שעשו בעשרות השנים האחרונות והם ממשיכים להאמין להבטחות שווא של מנהיגי מדינות ערב. מנהיגי חמאס הצליחו לשנות את המאזן הפנימי, האזורי והבינלאומי לטובת הפלסטינים באמצעות חידוש המאבק נגד ישראל, אך כעת הם שבים ומבצעים טעויות היסטוריות. הם נענו בחיוב להצעת ערב הסעודית, קטר, ירדן ומצרים לעבור משלב המאבק הצבאי לשלב המדיני וכעת הם מוכנים להקריב את הישגי המאבק המזוין לטובת הבטחות שווא מצד מנהיגי ערב הסעודית, בחריין, קטר ואיחוד האמירויות.

האתר טען, כי הצהרותיו של הניה מסכנות את מעמד תנועת חמאס בקרב העם האיראני, ששילם מחיר כבד על תמיכת ארצו במאבק הפלסטיני בעשרות השנים האחרונות. הניה צריך לזכור, כיצד הובסו מנהיגי מדינות ערב על-ידי ישראל במלחמת 1967 וכיצד הובסה ישראל על-ידי חזבאללה במלחמת לבנון השנייה. בהצהרותיו בנוגע לסוריה היה עליו לבטא לכל הפחות עמדה מאוזנת כלפי מי שהאכיל 500 אלף פלסטינים בסוריה ב-60 השנים האחרונות. הניה טועה, אם הוא סבור, שהוא יכול לשכוח את תומכיו הישנים, נכתב בעצר-י איראן. העם האיראני, שהתייצב בשנת 2009 נגד קריאות האופוזיציה הרפורמיסטית "לא לעזה ולא ללבנון", ציפה, שהניה ייצא נגד הקריאה "לא לאיראן ולא לחזבאללה", שהושמעה על-ידי הסלפים תומכי ערב הסעודית בקהיר.

האתר תאבנאכ התייחס אף הוא להצהרותיו של הניה בקהיר וגרס, כי הן תוצאה של לחץ כבד, שהפעילו עליו ערב הסעודית וקטר בעקבות כישלון ועידת יזדי סוריה בתוניסיה והצלחת משאל העם, שנערך בראשית השבוע בסוריה.

העיתונות השמרנית באיראן המשיכה גם השבוע להביע תמיכה במשטר הסורי ובמאמציו לקדם רפורמות פנימיות במדינה. היומון כיהאן השווה את ועידת ידידי סוריה בתוניסיה לוועידת קמפ-דיוויד וטען, כי הוועידה נועדה להבטיח את השקט בגבולותיה של ישראל עם סוריה ורצועת עזה. במאמר מערכת שפרסם היומון נכתב, כי רוב מדינות ערב שהשתתפו בוועידה התנגדו לדרישות המערב, ערב הסעודית, קטר ותורכיה להכיר במועצה הלאומית הסורית ולחמש את מתנגדי הנשיא אסד, כיוון שהן מבינות, שמדובר בהקדמה להתערבות צבאית זרה בסוריה ולהתערבות מערבית וסעודית בענייניהן של מדינות ערביות אחרות. בתוך כך הכחיש השבוע דובר משרד החוץ האיראני את הדיווחים בנוגע למעורבות צבאית איראנית בתמיכה במשטר הסורי ולאספקת נשק איראני למשטר בדמשק.

גאוות האיראנים מול מבוכת המשטר: תגובות לזכיית "פרידה" באוסקר

עשרות מיליוני איראנים התמלאו השבוע בתחושות של גאווה לאומית עם זכייתו של הסרט "פרידה" באוסקר. המשטר האיראני, לעומת זאת, הועמד במבוכה: האם להצטרף לחגיגות הניצחון או להתנער מהסרט הכולל מסרים חתרניים נגד המשטר וחושף את פניה הבעייתיים של מערכת המשפט האיראנית.

השסע הפוליטי והאידיאולוגי באיראן ניכר היטב בתגובות הראשונות לזכיית "פרידה" בפרס היוקרתי. עשרות אתרי אינטרנט ובלוגים המזוהים עם האופוזיציה הרפורמיסטית ועם מתנגדי המשטר דיווחו בהרחבה על הזכייה באוסקר והציגו אותה כהישג לאומי איראני. רוב אמצעי התקשורת הממסדיים, לעומת זאת, העדיפו להצניע את הזכייה ולדחוק אותה לשולי עמודי החדשות. בעוד שעבור מתנגדי המשטר הייתה זכיית "פרידה" באוסקר ביטוי לכישלון המשטר ליצור קולנוע ממשלתי ומגויס, הרי שבעיני המשטר מסמלת הזכייה את הקשר הבלתי-ראוי בין יוצריו לתעשיית הקולנוע ההוליוודית "המושחתת".

במברק ברכה, ששלח האינטלקטואל הרפורמיסטי, מחסן כדור, לבמאי הסרט, אצ'ר פרהאדי, הביע מתנגד המשטר הגולה את תקוותו, כי הצלחתו הבינלאומית של "פרידה" תהווה את ראשית פרידתה של איראן מחוסר הצדק, מדיכוי, מאפליה, משחיתות, מעריצות ומשקרים.

האתר רג'א ניזו המזוהה עם האגף הימני-רדיקלי בפוליטיקה האיראנית גרס, לעומת זאת, כי תשומת הלב המיוחדת לו זכה הסרט מצד תעשיית הקולנוע ההוליוודית קשורה ל"תמונה הקודרת בה מוצגים המאבקים התרבותיים והדתיים באיראן". בחודשים האחרונים מתחו תומכי המשטר ביקורת חריפה על "פרידה". מבקר הקולנוע מסעוד פראסתי, המקורב למשטר, הצהיר לאחרונה בתוכנית ששודרה בטלוויזיה הממלכתית האיראנית, כי אם יזכה הסרט באוסקר, תהיה זו תוצאה של מדיניותו העוינת של

המערב כלפי הרפובליקה האסלאמית ושל הקשר, שהמערב מזהה בין יוצריו לבין האופוזיציה.

סוכנות הידיעות פארס, שהצניעה את הדיווח על הזכייה באוסקר, מצאה לנכון "לערוך" את דברי הבמאי פרהאדי לאחר זכייתו באופן שיעלה בקנה אחד עם האינטרסים של המשטר בסוגיית הגרעין. בעוד שפרהאדי הצהיר, שהוא גאה להקדיש את הפרס לעם האיראני, שכיבד לאורך ההיסטוריה את כל התרבויות וסולד מעוינות ומשנאה, טענה פארס, כי במאי הסרט טען, שהוא גאה להעניק את הפרס לעם האיראני "שניצב בחודשים האחרונים בפני גילויי עוינות סביב תוכנית הגרעין של איראן".

איראן בוחרת מג'לס חדש

למעלה מ-48 מיליון בעלי זכות בחירה יוכלו להצביע ביום שישי, 2 במרץ, בבחירות למג'לס התשיעי המתקיימות בשיטה אזורית-אישית. על-פי נתונים, שהתפרסמו בשבוע שעבר על-ידי משרד הפנים, יוכלו אזרחי איראן להצביע ב-47,665 קלפיות ב-31 המחוזות ברחבי המדינה הנחלקים ל-1,000 אזורי בחירה. ב-1,395 מהקלפיות הממוקמות ב-14 מחוזות תתבצע ההצבעה באופן ממוחשב, אך גם בהן תתבצע ספירת הקולות באופן ידני. מפקד כוחות ביטחון הפנים, אסמאעיל אחמדי-מקדם (Esma'il Ahmadi-Moqaddam), מסר בסוף השבוע, כי משטרת איראן ו-85 אלף חברי בסיג' יאבטחו את ההצבעה וישמרו על הסדר במהלך הבחירות (אילנ"א, 24 פברואר 2012).

בבחירות למג'לס מתמודדים למעלה מ-3,200 מועמדים (בהם כ-430 נשים), שאושרו על-ידי משרד הפנים ומועצת שומרי החוקה מתוך קרוב ל-5,400 מועמדים שנרשמו לבחירות. המחוזות בהם מתמודדים מספר המועמדים הגדול ביותר הם: מחוז טהראן (652 מועמדים); מחוז ח'ראסאן רזוי (Khorasan Razavi, 283 מועמדים); מחוז פארס (248 מועמדים); מחוז אצפהאן (222 מועמדים); ומחוז ח'וזסתאן (Khuzestan, 202 מועמדים). שני המחוזות בהם מתמודדים מספר המועמדים הקטן ביותר הם בושהר (Bushehr, 25 מועמדים), צפון ח'ראסאן (Khorasan, 26 מועמדים) והורמוזגאן (Hormuzgan, 26 מועמדים) (איסנ"א, 27 פברואר 2012).

כל רשימות המתמודדים, שהתפרסמו לקראת הבחירות, מזוהות עם הימין השמרני. מועמדי הזרם המרכזי במחנה השמרני-מסורתי מתמודדים מטעם חזית האצולגראיאן המאוחדת, קואליציה של מספר ארגונים שמרנים הנתמכת על-ידי שני אנשי דת שמרנים בכירים: איתאללה מחמד רזא מהדוי-כני (Ayatollah Mohammad Reza Mahdavi-Kani), יו"ר מועצת המומחים; ואיתאללה מחמד יזדי (Mohammad Yazdi), מזכיר אגודת המרצים של המכללות הדתיות בעיר קום.

מועמדי האגף הימני-רדיקלי מתמודדים במסגרת חזית העמידה האיתנה (ג'בה-י פיאדארי, Jebhe-ye Paydari), הנתמכת על-ידי איש הדת הרדיקלי, איתאללה מחמד-תקי מצבאח-יזדי (Aytaollah Mohammad-Taqi Mesbah Yazdi), שנחשב בעבר לפטרוננו הרוחני של הנשיא אך התרחק ממנו בשנה האחרונה בשל קשרי אחמדינז'אד עם הזרם הסוטה (כיניו גנאי לזרם הפוליטי המזוהה עם הנשיא וראש לשכתו, רחים משא'י). התקשורת האיראנית דיווחה השבוע, כי שלושה אתרי אינטרנט המזוהים עם חזית העמידה האיתנה: צראט ניוז (Seratnews), ביבאכ ניוז (Bibaknews) ו-1-598.1 נחסמו השבוע על-ידי השלטונות.

מועמדים המזוהים עם תומכי הנשיא אחמדינז'אד מתמודדים בבחירות באופן עצמאי ובלתי מאורגן על מנת להימנע מפסילתם על-ידי מועצת שומרי החוקה בגין השתייכותם לכאורה לזרם הסוטה. בהודעה, שפרסמה בסוף השבוע שעבר לשכת הנשיא, נאמר, כי הממשלה אינה מתערבת בבחירות ואינה תומכת באף אחד מהזרמים הנוטלים בהן חלק (אילנ"א, 23 פברואר). ביום שלישי (27 פברואר) דיווחה סוכנות הידיעות "פארס", כי לנוכח פסילת רוב המועמדים המזוהים עם "הזרם הסוטה" פרסמו תומכי הנשיא וראש לשכתו, רחים משא'י, רשימת מועמדים מומלצת מטעמם הכוללת שמות מועמדים הנכללים ברשימות חזית האצולגראיאן המאוחדת ובחזית העמידה האיתנה. בעקבות דיווח זה הוציאו שתי החזיתות השמרניות הודעה המדגישה, כי הכללת שמות מועמדיהן ברשימת תומכי הזרם הסוטה נעשתה שלא על דעתם וללא רשות (פארס, 27 פברואר 2012).

חבר המג'לס חסין פדא'י (Hossein Fada'i), מזכ"ל אגודת אית'ארגראן (Isargaran), המהווה חלק מחזית האצולגראיאן השמרנית, אמר השבוע, כי הזרם הסוטה ניסה להריץ למעלה מ-600 מועמדים לקראת הבחירות בניסיון להשיג רוב במג'לס, אך כולם נפסלו על-ידי מועצת שומרי החוקה (מהר, 25 פברואר 2012).

כמה מועמדים המזוהים עם מבקרי הנשיא אחמדינז'אד, ובראשם חברי המג'לס עלי מטהרי (Ali Motahari), חמיד-רזא כאטוזיאן (Hamid-Reza Katouzian) ועלי עבאספור (Ali Abbaspour), שנדחקו מרשימת חזית האצולגראיאן המאוחדת, מתמודדים בבחירות במסגרת רשימת קול העם (צדא-י מלת, Seda-ye Mellat). מטהרי הצהיר בשבוע שעבר, כי המג'לס הנוכחי מייצג קבוצות וסיעות מסוימות ולא את העם. קול העם הוקמה, לדבריו, משום שהשמרנים אינם מקדישים תשומת לב מספקת לנושאים מרכזיים, כגון: חופש הביטוי והגנת זכויות העם (Press TV, 23

פברואר 2012). בנוסף מתמודדים בבחירות באופן עצמאי מספר מועמדים המגדירים עצמם "רפורמיסטיים" אך משתייכים למעשה למרכז הפוליטי.

האופוזיציה הרפורמיסטית שבה וקראה השבוע לאזרחי איראן להחרים את הבחירות למג'לס. בהודעה מיוחדת, שהתפרסמה מטעם המועצה לתיאום הדרך הירוקה לתקווה, ארגון הגג של הארגונים הרפורמיסטיים, נקראו האזרחים להישאר ביום הבחירות בבתיים לאות הזדהות עם מנהיגי האופוזיציה הרפורמיסטית הנמצאים במעצר. בהודעה נאמר, כי השתתפות בבחירות תעודד את המשטר להמשיך במדיניות הדיכוי בה הוא נוקט ומנוגדת, לפיכך, לערכי העם עליהם התבססה המהפכה האסלאמית (ג'רס, 23 פברואר 2012).

האתר דיגרבאן (Digarban) דיווח השבוע, כי כמה בלוגרים צעירים המזוהים עם תומכי הנשיא אחמדינז'אד הצהירו, אף הם, בימים האחרונים, כי אין בכוונתם להשתתף בבחירות. אחד הבלוגרים ציין, כי בכוונתו לרשום על גבי פתק ההצבעה את שמו של הנשיא במקום לסמן את שמות המועמדים במחוז הבחירה שלו. בלוגר אחר, שהצהיר על עצמו כתומך אחמדינז'אד, טען, כי אין טעם להשתתף בבחירות, שתוצאותיהן נקבעו מראש וכי אף אם כמה ממועמדי "חזית העמידה האיתנה" ייבחרו למג'לס, לא יהיה בכוחם להשפיע על עבודתו. הוא ציין, כי סינון המועמדים על-ידי "מועצת שומרי החוקה" הביא לכך שרק מועמדים המתנגדים לנשיא אחמדינז'אד וקשורים ל"כנופיית רפסנג'אני" או חסרי דעה יוכלו להיבחר (דיגרבאן, 25-26 פברואר 2012). קריאתם של כמה מתומכי הנשיא להחרים את הבחירות נועדה, ככל הנראה, להביע את מחאתם על רקע פעילות הממסד הדתי-שמרני כנגד הנשיא ומקורביו המשתייכים ל"זרם הסוטה".

לקראת הבחירות שבו בכירי המשטר והדגישו את חשיבות ההצבעה בבחירות. איש הדת השמרני הבכיר, איתאללה נאצר מכארם-שיראזי (Ayatollah Nasser Makarem Shirazi), הכריז, כי השתתפות בבחירות היא חובה דתית והימנעות מהשתתפות בבחירות היא בבחינת חטא (פארס, 22 פברואר 2012). במקביל התפרסמו בימים האחרונים פסקי הלכה, שפרסם בעבר המנהיג העליון בנוגע לחובת השתתפות בבחירות. דרשן תפילות יום השישי בטהראן, איתאללה אחמד ח'אתמי, אמר בדרשת יום השישי, כי אויבי איראן מעודדים אי-השתתפות בבחירות, אך השתתפות אזרחי איראן בבחירות הקרובות תהיה מפוארת יותר מאשר בכל מערכות הבחירות הקודמות (פארס, 24 פברואר 2012).

חבר המועצה לקביעת האינטרס של המשטר וחזית האצולגראיאן המאוחדת, חסין מט'פר (Hossein Mozaffar), העריך על בסיס סקרי דעת קהל, כי שיעור ההצבעה בבחירות יעמוד על 65% (פארס, 23 פברואר 2012). בכיר נוסף בחזית המאוחדת, מחמד-חסן אבו-תראבי פרד (Mohammad-Hassan Abu-Torabi Fard), ציין, כי על-פי סקרי דעת קהל ישתתפו בבחירות למעלה מ-60% מבעלי זכות הבחירה (איסנ'א, 27 פברואר 2012).

"תוצאות הבחירות למג'לס" (פארס", 21 פברואר 2012)

שבועון משמרות המהפכה צבחי-י צאדק (Sobh-e Sadeq) קרא השבוע להצביע עבור מועמדים ראויים ונאמנים למהפכה האסלאמית ולמשטר. במאמר מערכת, שפרסם השבועון היוצא לאור מטעם נציג המנהיג במשמרות המהפכה, נכתב, כי המג'לס התשיעי צריך להיות מג'לס המסוגל לממש את יעדי המשטר בעשור הרביעי של המהפכה ולהתמודד בהצלחה עם מזימות אויבי הרפובליקה האסלאמית מבית ומחוץ. על אזרחי איראן להצביע, לפיכך, למועמדים מהפכניים, הנאמנים לערכי המהפכה ולמטרות הרפובליקה האסלאמית, נאמנים לתפישת "שלטון חכם ההלכה", מתנגדים ל"התנשאות העולמית" ומחויבים למאבק בארצות-הברית ובישראל, בעלי מוסר אסלאמי, חזון וניסיון המתנגדים ל"זרם ההסתה" [כינוי לאופוזיציה הרפורמיסטית] ול"זרם הסוטה" (צבחי-י צאדק, 26 פברואר 2012).

בעקבות הצהרת המנהיג בפגישה עם מדעני גרעיני: המשך השיח בנוגע להיבטים ההלכתיים של פיתוח נשק גרעיני

במאמר, שהתפרסם השבוע באתר הרשמי של המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, וגם באתר תאבנאכ (Tabnak), פורטו הסיבות ההלכתיות האוסרות על פיתוח נשק גרעיני. המאמר נכתב על-ידי חג'ת אל-אסלאם אחמד מבלעי' (Hojjat-ol-Islam Ahmad Mobaleghi), המשמש כיו"ר המרכז למחקרים של אגודת הקירוב בין האסכולות האסלאמיות בעיר קום. איש הדת מתייחס במאמר לפסיקת המנהיג העליון, איתאללה עלי ח'אמנהאי, בנוגע לאיסור על פיתוח נשק גרעיני ושימוש בו. בפגישה, שקיים המנהיג בשבוע שעבר עם מדעני גרעיני, שב וטען ח'אמנהאי, כי איראן אינה חותרת לנשק גרעיני וכי הצטיידות ושימוש בנשק כזה אסורים מבחינה הלכתית-אסלאמית.

מבלעי' טוען, כי פסיקת ח'אמנהאי האוסרת על פיתוח נשק גרעיני מבוססת על שלושה עקרונות מרכזיים המופיעים בקוראן. העיקרון הראשון הוא עקרון ה"נטל" הקובע, כי אף אדם אינו צריך לשאת את נטל מעשיו של אדם אחר ולסבול כתוצאה מהשלכות מעשיו. השימוש בנשק גרעיני עומד בסתירה לעקרון זה, כיוון שהוא גורם לפגיעה חמורה בקבוצה נרחבת של בני-אדם ואף משפיע על הדורות הבאים.

עקרון שני קובע, כי יש להימנע ממהלך, שיש בו כדי להוביל בסופו של דבר לביצוע מעשה בלתי-מוסרי. מחקרים אסטרטגיים מצביעים על כך, שהצטיידות בנשק גרעיני עלולה להוביל

לשימוש בנשק זה ולמלחמה שבמהלכה יתבצעו מעשים בלתי-מוסריים. ייצור נשק גרעיני והצטיידות בו אסורים, לפיכך, בהתאם לעקרון זה.

עקרון שלישי הוא עקרון ה"חטא" הקובע, כי אם ביצוע מעשה מסוים מביא לידי חטא שחומרתו גדולה מהתועלת הכרוכה בו, הרי שהוא אסור. פיתוח נשק גרעיני אסור מכיוון שהשימוש בו הוא בבחינת חטא, שחומרתו עולה על יתרונות פיתוחו. הסכנה הכרוכה במרוץ להשגת נשק גרעיני עולה אף היא על יתרונות פיתוחו האפשריים (תאבנאכ, 25 פברואר 2012).

במאמר נוסף, שהתפרסם באתר המנהיג העליון, נטען, כי ההלכה האסלאמית מתירה באופן עקרוני להחזיק לצרכי הרתעה בנשק המגביר את עוצמת בעליו וזורע פחד בקרב האויב. הדבר מותנה, עם זאת, בכך שמחיר השגתו לא יעלה על התועלת הצפויה ממנו בהיבטי עוצמת בעליו או הפחד שהוא זורע בקרב אויביו. צפון-קוריאה ופקיסטאן מחזיקות, למשל, בנשק גרעיני, אך הוא גורם דווקא להחלשתן ולא לחיזוק עוצמתן, נטען במאמר. השימוש בנשק זה אסור בכל מקרה, נכתב במאמר (<http://rovatehadis.com/archives/25854>).

פרסום שני מאמרים אלה מהווה ביטוי נוסף לשיח הדתי המתנהל בשנים האחרונות באיראן בנוגע להיבטים התיאולוגיים של פיתוח ושימוש בנשק גרעיני. בכירים איראנים טענו במספר הזדמנויות, כי המנהיג העליון, איתאללה עלי ח'אמנהאי, הוציא בעבר פסק הלכה (שמעולם לא פורסם) האוסר על פיתוח נשק גרעיני וקבע, כי הוא מנוגד להלכה האסלאמית, כיוון שהאסלאם אוסר על הרג ללא אבחנה של חפים מפשע גם במהלך מלחמות. גם איש הדת הרפורמיסטי הבכיר, איתאללה חסין-עלי מנתט'רי (Ayatollah Hossein Ali Montazeri), פירסם באוקטובר 2009 פסק הלכה לפיו פיתוח נשק גרעיני ושימוש בו אסורים על-פי ההלכה האסלאמית. פסיקה זו ניתנה בעקבות שאילתא הלכתית, שהיפנה אליו איש הדת הליברלי והאינטלקטואל, מחסן כדיוור (Mohsen Kadivar). מנתט'רי, שנפטר בדצמבר 2009, פסק, כי פיתוח נשק גרעיני מהווה בזבוז המשאבים הלאומיים ואיום על מדינות נוספות וכי השימוש בו גורם להרג חפים מפשע ולפגיעה בדורות הבאים ומנוגד, לפיכך, להלכה. על אזרחי המדינה המפתחת נשק כזה לפעול על מנת למנוע ממנהיגיהם להמשיך בכיוון זה בכל דרך אפשרית.

אנשי דת המזוהים עם האגף הימני-רדיקלי, לעומת זאת, הצדיקו באופן עקיף פיתוח נשק גרעיני. איתאללה מחמד תקי מצבאח-יזדי (Ayatollah Mohammad Taqi Mesbah-Yazdi) קבע בספר הגות תיאולוגי-פוליטי, שהתפרסם בשנת 2005, כי על איראן לייצר באופן עצמאי "אמצעי לחימה מיוחד ומסוג מסוים" הקיים בידי מדינות אחרות. גם איש הדת מחסן ע'רויאן (Mohsen Gharavian), מתלמידיו של מצבאח-יזדי, צוטט בפברואר 2006 באמרו, כי בשעה שכל העולם מצויד בנשק גרעיני, ראוי שייעשה שימוש בנשק זה בעת התמודדות עם יריב השווה מבחינת עוצמתו הצבאית.

תמיכת אסמאעיל הניה במתנגדי המשטר הסורי מעוררת ביקורת באיראן

הצהרת התמיכה של ראש ממשלת החמאס ברצועה, אסמאעיל הניה, במתנגדי הנשיא אסד עוררה השבוע ביקורת חריפה באיראן. בנאום, שנשא מעל בימת מסגד אל-אזהר בקהיר, הביע הניה תמיכה במתנגדי הנשיא הסורי "הנלחמים על חירותם ועל זכויותיהם הגזולות".

האתר עצר-י איראן (Asr-e Iran) הגדיר את תמיכת חמאס במתנגדי הנשיא הסורי כ"טעות היסטורית". במאמר פרשנות נטען, כי המנהיגים הפלסטינים לא למדו את הלקח מטעויות העבר, שביצעו בעשרות השנים האחרונות. בשנת 1948 הם עזבו את פלסטין לאחר שהאמינו להבטחות מנהיגי מדינות ערב, לפיהן הם יוכלו לשוב במהרה לאדמותיהם בתום מלחמת 1948, בשנת 1970 הם נכנסו לעימות ישיר עם המשטר הירדני, שהוביל ל"ספטמבר השחור", בשנת 1990 הם תמכו במשטרו של צדאם חוסיין לאחר כיבוש כווית ובשנות התשעים הם נטלו חלק במשא ומתן חסר סיכוי עם ישראל בניגוד לעמדת סוריה, שהותיר את יאסר ערפאת מבודד וללא תמיכה מצד אף אחד ממנהיגי מדינות ערב.

באמצעות חידוש המאבק נגד ישראל הצליחו מנהיגי חמאס לשנות את המאזן הפנימי, האזורי והבינלאומי לטובת הפלסטינים, אך לאחרונה הם שבים ומבצעים טעויות היסטוריות. הם נענו בחיוב להצעת ערב הסעודית, קטר, ירדן ומצרים לעבור משלב המאבק הצבאי לשלב המדיני וכעת הם מקריבים את הישגי המאבק הצבאי לטובת הבטחות שווא מצד מנהיגי ערב הסעודית, בחריין, קטר ואיחוד האמירויות. נפילת שליטי מצרים, תוניסיה ולוב, שהיו בעלי בריתו המסורתיים של אבו-מאזן, הביאה לשינוי המצב הפוליטי באזור לטובת חמאס, אך מנהיגי התנועה מערערים כעת את מעמדה בקרב האיראנים. כל העמים המוסלמים בעולם יודעים היטב, שהעם האיראני שילם במשך 33 השנים האחרונות מחיר כבד על תמיכתו חסרת התנאים במאבק הפלסטיני.

אף על-פי כן העדיף הניה במהלך ביקורו האחרון בקהיר לשמור על שתיקה לשמע ההצהרות האנטי-איראניות מצד הסלפים תומכי ערב הסעודית. הניה היה צריך להבהיר, שאלמלא איראן וחזבאללה, חמאס ופלסטין לא היו מתקיימות כיום. הניה צריך לזכור, כיצד כבשה ישראל בשנת 1967 תוך שישה ימים 80 אלף קמ"ר משטח מדינות ערב, אך הובסה בתוך 33 ימים במלחמת לבנון השנייה על-ידי חזבאללה. בהצהרותיו בנושא סוריה היה על הניה לבטא לכל הפחות עמדה מאוזנת ביחס למי שתמך בפלסטינים והאכיל 500 אלף פלסטינים בסוריה ב-60 השנים האחרונות. אם הוא סבור, שהוא יכול לשכוח את תומכיו הישנים, הוא שב ומבצע טעות היסטורית, כיוון שמנהיגי המשטרים הערבים מעולם לא היו מסורים לעם הפלסטיני ולעולם לא יהיו מסורים לו. העם האיראני, שהתייצב בשנת 2009 נגד קריאות האופוזיציה הרפורמיסטית "לא לעזה ולא ללבנון", ציפה, שהניה ייצא נגד הקריאה "לא לאיראן ולא לחזבאללה", שהושמעה בקהיר (עצר-י איראן, 25 פברואר 2012).

האתר תאבנאכ (Tabnak) ניתח את הצהרתו של הניה במאמר פרשנות תחת הכותרת: "מה הסיבה לעמדותיו הדואליות של אסמאעיל הניה?". האתר גרס, כי כישלון ועידת "ידידי סוריה" בתוניסיה, שלא הצליחה לגייס תמיכה ערבית בהתערבות צבאית בסוריה, פגע קשות במעמדן של ערב הסעודית וקטר. כישלון הועידה והצלחת משאל העם, שנערך בראשית השבוע בסוריה, עלולים לטרפד את תוכניותיהן של ערב הסעודית וקטר ואלה הפעילו, לפיכך, לחץ כבד על הנהגת חמאס להביע תמיכה במתנגדי הנשיא הסורי בתמורה לסיוע כספי ומדיני (תאבנאכ, 26 פברואר 2012).

העיתונות השמרנית באיראן המשיכה גם השבוע להביע תמיכה במשטר הסורי ובמאמציו לקדם רפורמות פנימיות במדינה. היומון כיהאן השווה את ועידת "ידידי סוריה" בתוניסיה לוועידת קמפ-דיוויד וטען כי אין מדובר בוועידת "ידידי סוריה" כי אם בוועידת "אויבי סוריה". סוריה הייתה המדינה הערבית היחידה, שניצבה לצד הפלסטינים, והייתה אחד הגורמים המרכזיים לניצחון חזבאללה במלחמת לבנון השנייה ולניצחון החמאס במלחמה בעזה. ועידת תוניסיה נועדה להבטיח את השקט בגבולותיה של ישראל עם סוריה ורצועת עזה ולהפעיל לחץ על מצרים וירדן להמשיך בשיתוף הפעולה הביטחוני עם ישראל.

בעוד שארצות-הברית, צרפת, בריטניה, ערב הסעודית, קטר ותורכיה דרשו במהלך הועידה להכיר באופן רשמי במועצה הלאומית הסורית ולחמש את מתנגדי הנשיא אסד, רוב המדינות התנגדו לכך בתוקף, כיוון שהן רואות בכך הקדמה להתערבות צבאית זרה בסוריה ולהתערבות מערבית וסעודית בענייניהן של מדינות אחרות בתואנה של סיוע לעם הסורי. היומון גרס, כי הבעיה ממנה סובלת האופוזיציה הסורית אינה מחסור בנשק או העדר הכרה רשמית אלא כישלונה לגייס תמיכה חברתית בסוריה (כיהאן, 26 אוקטובר 2012).

היומון סיאסת-י רוז (Siyasat-e Rooz) גרס, כי השתתפות אזרחי סוריה במשאל העם, שנערך בראשית השבוע, היא צעד נוסף בדרך ליישום הרפורמות והתמודדות ממשלת סוריה עם האתגרים הניצבים בפניה על אף ניסיונות הקואליציה האנטי-סורית להרוס את המדינה. משאל העם חושף, לטענת היומון, את פניהן האמיתיות של מדינות ערב והמערב המתיימרות לתמוך בעם הסורי ויכול להיחשב כסטירת לחי לקואליציה האנטי-סורית (סיאסת-י רוז, 27 פברואר 2012).

בתוך כך הכחיש השבוע דובר משרד החוץ האיראני את הדיווחים בנוגע למעורבות צבאית איראנית בתמיכה במשטר הסורי. בהתייחסות לדיווחים בנוגע למעורבות צבאית איראנית בסוריה ולאספקת נשק איראני למשטר הסורי טען ראמין מהמאנפרסת (Ramin Mehmanparast), כי מדובר בדיווחים שקריים לחלוטין. הוא הדגיש, כי עמדת איראן בנוגע להתפתחויות בסוריה מבוססת על תמיכה בקידום רפורמות למען העם הסורי והתנגדות לכל מעורבות זרה בענייניה הפנימיים (ח'בר אונליין, 25 פברואר 2012).

גאות האיראנים מול מבוכת המשטר: תגובות לזכיית "פרידה" באוסקר

עשרות מיליוני איראנים באיראן ובגולה התמלאו השבוע בתחושות של גאווה לאומית עם זכייתו של הסרט "פרידה" באוסקר. המשטר האיראני, לעומת זאת, הועמד במבוכה: האם להצטרף לחגיגות הניצחון או להתנער מהסרט הכולל מסרים חתרניים נגד המשטר וחושף את פניה הבעייתיים של מערכת המשפט האיראנית.

השסע הפוליטי והאידיאולוגי באיראן, שהעמיק עוד יותר מאז המשבר הפוליטי שפרץ לאחר הבחירות לנשיאות בקיץ 2009, ניכר היטב בתגובות הראשונות לזכיית "פרידה" בפרס היוקרתי. עשרות אתרי אינטרנט ובלוגים המזוהים עם האופוזיציה הרפורמיסטית ומתנגדי המשטר דיווחו בהרחבה על הזכייה באוסקר והציגו אותה כהישג לאומי איראני. רוב אמצעי התקשורת הממסדיים, לעומת זאת, העדיפו להצניע את הזכייה, לדחוק אותה לשולי עמודי החדשות ולהמשיך להתמקד בדיווחים על הבחירות למג'לס הצפויות ביום שישי הקרוב. בעוד שעבור מתנגדי המשטר הייתה זכיית "פרידה" באוסקר ביטוי לכישלון המשטר ליצור קולנוע ממשלתי ומגויס, הרי שבעיני המשטר מסמלת הזכייה את הקשר הבלתי-ראוי בין יוצריו לתעשיית הקולנוע ההוליוודית "המושחתת".

במברק ברכה, ששלח האינטלקטואל הרפורמיסטי, מחסן כדויר (Mohsen Kadivar), לבמאי הסרט, אצער פרהאדי, הביע מתנגד המשטר הגולה את תקוותו, כי המדינאים האיראנים שמעו את קולם שוחר השלום של האומנים וכי הצלחתו הבינלאומית של "פרידה" תהווה את ראשית פרידתה של איראן מחוסר הצדק, מדיכוי, מאפליה, משחיתות, מעריצות ומשקרים (ג'רס, 27 פברואר).

"משאלת פרידה בסגנון נאדר וסימין": תלמד מנאדר וסימין! תיפרד, לך כבר!
(רוז אונליין, 27 פברואר).

האתר רג'א ניוז המזוהה עם האגף הימני-רדיקלי בפוליטיקה האיראנית דיווח, לעומת זאת, בקצרה על זכיית הסרט באוסקר ורמז לכך, שתשומת הלב המיוחדת לו זכה הסרט מצד תעשיית הקולנוע ההוליוודית קשורה ל"תמונה הקודרת בה מוצגים המאבקים התרבותיים והדתיים באיראן" (רג'א ניוז, 27 פברואר 2012). אתר האינטרנט של בסיג' הסטודנטים טען, כי

האוסקר הוענק ל"פרידה", כיוון שסרט זה משרת את יעדי אירופה והמערב (www.snn.ir, 27 פברואר 2012).

ערב זכיית הסרט באוסקר התייחס מפקד זרוע הבסיג', מחמד-רזא נקדי (Mohammad Reza Naqdi), באופן מרומז להכרה הבינלאומית ב"פרידה" והצהיר, כי אומנים "מחוייבים" [לערכי המהפכה] אינם זוכים מצד הוליווד, סמל "ההתנשאות העולמית", אפילו לאפשרות לנשום. בכנס "הארגונים הספרותיים והאומנותיים של ארגון בסיג' האומנים", שהתקיים בראשית השבוע בעיר משהד, אמר נקדי בנאום, שנשא באמצעות שידור וידאו, כי אויבי איראן משקיעים את עיקר הונם בתחום האומנות (פארס, 26 פברואר 2012).

בדבריו ביטא מפקד הבסיג' היטב את היחס העוין לו זכה "פרידה" בחודשים האחרונים מצד תומכי המשטר. מבקר הקולנוע האיראני, מסעוד פראסתי (Mas'oud Farasati), המזוהה עם המשטר הצהיר לאחרונה בתוכנית ששודרה בטלוויזיה הממלכתית, שאם יזכה הסרט באוסקר, תהיה זו תוצאה של מדיניותו העוינת של המערב כלפי הרפובליקה האסלאמית ושל הקשר, שהמערב מזהה בין יוצריו לבין האופוזיציה האיראנית. הסרט משקף, לדבריו, את התדמית של החברה האיראנית כפי שהמערב שואף לצייר ואינו צריך להתקבל בברכה על-ידי העם האיראני. תגובת סוכנות הידיעות "פארס" לזכיית הסרט באוסקר הייתה מקורית במיוחד.

סוכנות הידיעות המזוהה עם משמרות המהפכה הצניעה אומנם את הדיווח על הזכייה אך גם מצאה לנכון "לערוך" את דברי הבמאי פרהאדי לאחר זכייתו באופן שיעלה בקנה אחד עם האינטרסים של המשטר בסוגיית הגרעין. לאחר זכייתו בפרס אמר פרהאדי, כי הוא גאה להקדיש את הפרס לעם האיראני, שכיבד לאורך ההיסטוריה הארוכה שלו את כל התרבויות והציוויליזציות וסולד מעוינות ומשנאה. הוא אף מתח ביקורת מרומזת על הפוליטיקאים בארצו והכריז, כי הזכייה בפרס מאפשרת הזדמנות לדבר על תרבותה המפוארת של איראן, ש"הוסתרה תחת אבק הפוליטיקה". סוכנות הידיעות "פארס", לעומת זאת, דיווחה, כי פרהאדי הצהיר, שהוא גאה להעניק את הפרס לעם האיראני "שניצב בחודשים האחרונים בפני גילוי עוינות סביב תוכנית הגרעין של איראן" (פארס, 27 פברואר 2012). סילוף דבריו של פרהאדי על-ידי פארס זכה לסיקור נרחב באתרי אינטרנט ובמדיה החברתית המזוהים עם מתנגדי המשטר.

זכייתו של "פרידה" בהכרה בינלאומית חסרת תקדים באה בעיצומו של משבר חריף בין המשטר האיראני לתעשיית הקולנוע המקומית. לאחרונה החליטו שלטונות איראן לסגור את בית הקולנוע, האיגוד המקצועי המרכזי של עובדי תעשיית הקולנוע המקומית. שר ההכוונה האסלאמית, מחמד חסיני (Mohammad Hosseini), נימק את החלטת הסגירה, בין היתר, בהתנהלות ראשי האיגוד הנוגדת את ערכי המהפכה האסלאמית. הוא הביא כדוגמה להתנהלות זו את הודעת התמיכה, שפרסם "בית הקולנוע" בספטמבר האחרון ביוצרי סרטים תיעודיים, שנעצרו על-ידי השלטונות באשמת שיתוף פעולה עם ה-BBC. עוד טען השר, כי לחגיגות השנתיות, שארגן האיגוד הוזמנו מתנגדי משטר המתגוררים בחו"ל, שאף השמיעו הצהרות נגד

המשטר. אצ'ר פרהאדי עצמו עמד בספטמבר 2010 בעיצומה של סערה פוליטית לאחר זכייתו בפרס במאי הקולנוע הטוב ביותר במסגרת פסטיבל הקולנוע השנתי, שאורגן על-ידי "בית הקולנוע" על סרטו "בנוגע לאל". בסרט זה כיכבה שחקנית הקולנוע גולשיפתה פראהאני (Golshifteh Farahani), שעוררה בשנת 2008 סערה רבתי באיראן בשל השתתפותה במותחן ההוליוודי "גוף השקרים" בכיכובם של ליאונדרו דיקפריו וראסל קראו. בנאום התודה שלו לרגל קבלת הפרס מתח פרהאדי ביקורת נגד המשטר האיראני וקרא לשינוי המצב הפוליטי במדינה.

תמונות השבוע: תעמולת בחירות בטהראן

Photo : Hassan Mousavi

FARS NEWS AGENCY

Photo : Hassan Mousavi

FARS NEWS AGENCY

Photo : Hassan Mousavi

FARS NEWS AGENCY

Photo : Hassan Mousavi

FARS NEWS AGENCY

Photo : Hassan Mousavi

FARS NEWS AGENCY

ISNA

ISNA/PHOTO:ERFAN KHOSHEKHO